

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Vydává Českomoravská psychologická společnost
Kladenská 48, 160 00 Praha 6
tel.: 02/316 3185, e-mail: cmps@ecn.cz
URL: <http://www.ecn.cz/org/cmps>

Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s.p.,
Odštěpný závod Praha, čj. nov 6102/96 ze dne 4. 9. 1996

Čtvrtletní

Z P R A V O D A J

Českomoravské psychologické
společnosti

č. 36/1998

Ve spolupráci s Unií psychologických asociací ČR

prosinec 1998

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Zároveň s tímto číslem našeho Zpravodaje posíláme Vám a Vaším blízkým upřímné přání radostných a pokojných Vánoc a všeho dobrého v novém roce 1999. Kéž právě psychologové jsou strůjci radosti a pokoje pro sebe i pro druhé.

↪ Přiloženě naleznete **anketu** připravenou kolegou Markem Preissem, která nám může pomoci v orientaci o užívaných testech v našich podmínkách. Prosíme Vás o spolupráci při vyplnění anketního lístku a zaslání na adresu ČMPS (Kladenská 48, 160 00 Praha 6). S výsledky budete v našem Zpravodaji seznámeni.

↪ Pan ing. Jindřich Horkel, firma Elektronik Test, nám nabídl ideu převést Adresář vydaný v r. 1997 (data shromažďována v letech 1995-6) **do elektronické podoby**. Jeho firma by garantovala "technickou podporu", tj. vytvoření databáze pod Windows 3.1 a vyšší, která bude umožňovat vyhledávání podle vložených údajů (jméno, pracoviště, specializace) a tisknutí vybraných dat. Aktualizován by byl jednou ročně podle nahlášených změn.

Tento nápad vítáme, protože tištěné údaje velmi rychle "stárnou". Projekt bude finančně náročnější, členové ČMPS však budou zvýhodněni. Na vnitřní straně obálky najdete **formulář**. Prosíme ty z Vás, kteří v brožuře Adresář psychologů ČR (vyd. 1997) nejsou uvedeni nebo jejich údaje doznaly změn a mají zájem o uveřejnění, **abyste jej vyplnili a obratem zaslali na naši adresu**.

↪ Přinášíme opět **doplňk Adresáře** - údaje kolegů, které jsme k 30. 11. 98 obdrželi.

Jaroslav Šturma
a rada ČMPS

△ △ △

Ještě ohlédnutí za Psychologickými dny 1998

Zpráva ze sekce "Jedinec a společnost" - 12 sdělení, 76 účastníků pléna. Příspěvky informační, teoreticko-koncepční, metodicko-organizační přístupy při řešení některých projektů, dílčí výsledky výzkumů. Poměrně zainteresovaná diskuse. Vhodně sestavená posloupnost příspěvků a jejich zařazení do velmi homogenní sekce. Deset minut byla pro příspěvky tohoto typu velmi krátká doba. (Doc. PhDr. H. Válková)

V sekci "Kvantitativní a kvalitativní výzkum v psychologii" bylo předneseno celkem 15 referátů, jejichž autoři a autorky se zabývali značně širokým spektrem otázek současné psychologie: od filosofických (např. Kuhnovo pojetí paradigmatu vědy a jeho implikace pro psychologickou metodologii), přes metodologické (např. kvalitativní přístup jako metodologie nové psychologie), až po matematicko-statistické (problematika síly testu v kontextu kvantitativního výzkumu v psychologii), od obecnějších otázek psychologického výzkumu (např. hermeneuticko-narativní přístup k validitě interpretace nálezů v kvalitativně pojatém psychologickém výzkumu) po konkrétní výzkumy (např. motivačního stylu, sebezpetí, sebesystému a identity, zvládnání náročných situací či hodnotových preferencí), od příspěvků, které by jistě zaujaly i laickou veřejnost (např. proč jsou psychologické teorie srozumitelné všem lidem) po příspěvky určené specialistům (např. ukázky užití počítačových programů při psychologické diagnostice). Blížící se nové tisíciletí spíše nové otázky otevírá, než aby ujistěvalo o prozatímních odpovědích, ale dějiny lidského (a nejen psychologického) poznání a poznávání jsou dějinami kladení otázek a hledání odpovědí. Mnozí očekávají nové paradigma, někteří se domnívají, že je již zde (např. někteří reprezentanti kvalitativního přístupu), jiní hledí do budoucnosti psychologie s nadějí či skepsí... Co přinese rok 2000? (PhDr. Daniel Heller)

Autory přednesených sdělení v Olomouci žádáme (pokud tak ještě neučinili), aby nám zaslali nejpozději **do 30. ledna 1999** své referáty na disketě včetně písemné formy.

Akce sekcí

Pracovní skupina pro psychologii při České pediatr. spol. ČLS JEP
Psychologická sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP
Českomoravská psychologická společnost - sekce klinické psychologie
a sekce psychologie zdraví

pořádají společně
99. klinicko-psychologický den,

který se koná 11. ledna 1999 od 9.00 do 13.00 ve velkém sále Lékařského domu, Sokolská 31, Praha 2.

Koordinátor: PhDr. Vladimír Kebza, CSc., St. zdravotní ústav, Praha
Téma: **Sociální opora: vulnerabilita vs. protektivita**

Program:

Iva Šolcová (PsÚ AV ČR) a Vladimír Kebza: Zdroje koncepce sociální opory.

Vladimír Kebza (SZÚ Praha) a Iva Šolcová: Metody zjišťování úrovně sociální opory

Václav Břicháček (ÚPMD Praha): Teorie připoutání v dlouhodobé perspektivě životního běhu

Miluše Havlínová (SZÚ Praha): Metody ke zjišťování sociální opory u školních dětí

Jiří Mareš (LF UK Hradec Králové): Sociální opora u hospitalizovaných dětí

Jaro Křivohlavý (Praha): Topologické metody diagnostikování sociální opory u dětí

Bohumil Vašina (KHS Ostrava): Sociální opora na pozadí výzkumu záteže u učitelů.

Psychologická sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP
Českomoravská psychologická společnost - sekce klinické psychologie
Pracovní skupina pro psychologii při České pediatr. spol. ČLS JEP

pořádají společně

100. klinicko-psychologický den,

který se koná 8. března 1999 od 9.00 do 13.00 ve velkém sále Lékařského domu, Sokolská 31, Praha 2.

Koordinátor: PhDr. Jaroslav Šturma

Téma: **Minulost, přítomnost a budoucnost klinické psychologie**

O aktivní účast požádání zakladatelé a nositelé tradice klinicko-psychologických dní stejně jako perspektivní kolegové, jejichž posláním bude tvořit náš obor daleko přes hranice 21. století. Předpokládáme příspěvky k hlubšímu zamyšlení, ale též odlehčující a úsměvné, ilustrující cestu klinické psychologie rozličnými časy i anekdotickými epizodami. Ještě je trochu času program dotvořit, proto Vás prosíme o případné podněty a náměty.

Klinicko-psychologické dny 1999

99. KPD 11. ledna 1999
100. KPD 8. března 1999
101. KPD 10. května 1999
102. KPD 11. října 1999
103. KPD 13. prosince 1999

Za spolupořadatele KPD se těší na shledání

PhDr. Miluše Havlínová, CSc.

Sekce klinické psychologie ČMPS pořádá kurs
"Kontinuální (víceleté) cyklické vzdělávání
v oboru poruch užívání drog a jejich prevence".

Problematika poruch užívání drog je typicky komplexní a mezioborová, takže její řešení musí být mnohaleté (kontinuální). Praktické je uskutečňovat takovýto mnohaletý plán formou relativně uzavřených cyklů. V našem případě tvoří takový cyklus 4 půldenní setkání v roce 1999. Každé setkání bude mít svou část praktickou a navazující teoretickou. Na konci každého cyklu mohou zájemci složit zkoušku a na jejím základě získat klasifikované osvědčení. Frekventanti, kteří se zúčastní nejméně 75 % akcí v rámci cyklu, obdrží potvrzení o účasti na tom kterém cyklu.

První setkání se uskuteční začátkem dubna, přihlášky zasílejte do konce ledna 1999 na adresu ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6.

PhDr. Eduard Urban, předseda sekce

Přihláška na kurs sekce klinické psychologie ČMPS, 1999

Jméno: _____

Adresa (PSC): _____

Telefon, e-mail: _____

Pracovní zařazení: _____

Datum: _____ Podpis: _____

Sekce pedagogické psychologie ČMPS

ve spolupráci s Katedrou pedagogické a školní psychologie PedF UK zve na semináře:

1. 2. 1999 od 16.00 hod:

Psychologické možnosti interpretace dětské hry.

PhDr. Josef Duplinský, CSc.

Místo: Katedra pedagogické a školní psychologie PedF UK, Myslíkova 7, Praha 1, III. patro, místn. č. 306.

4. 3. 1999 od 16.00 hod

Prezentace testu "Hvězdy a vlny", který odráží senzomotorický vývoj dítěte a též jeho individuální charakteristiky.

PhDr. Jaroslav Šturma, PaedDr. Anna Kucharská.

Místo: Katedra ped. a šk. psychologie PedF UK, Myslíkova 7, I. patro, místn. č. 106.

PhDr. Isabella Pavelková, CSc., předsedkyně sekce

Pracovní skupina pro neuropsychologii ČMPS

si Vás dovoluje pozvat na

34. pracovní seminář neuropsychologů

25. 3. 1999, 14.00 hod.

RNDr. Mgr. Karel Červinka (Psychiatrická léčebna Kosmonosy):

Poznatky o mechanismech vědomí.

35. pracovní seminář neuropsychologů

27. 5. 1999, 14.00 hod.

MUDr. Vojmír Matěcha, Vojenský rehabilitační ústav, Slapy n. Vlt.:

Význam zobrazovacích neuropsychologických metod pro neuropsychologii.

Semináře se konají ve Fakultní Thomayerově nemocnici, Praze 4-Krčiči, posluchárna neurologické kliniky IPVZ FTN (pavilon B2 - suterén). Spojení: metro C Kačerov, bus FTN.

Na Vaši účast se těší

PhDr. Petr Kulišťák, ved. pracovní skupiny

*Pracovní skupina pro náboženskou psychologii
zahajuje cyklus setkání
Náboženská spiritualita pro 3. tisíciletí*

Úterý 12. ledna 1999, 16 - 18 hod.

„**Modli se a pracuj**“. Benediktinská spiritualita včera, dnes a zítra. Osobní svědectví vydá arcipat kláštera sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Praze-Břevnově Anastáz Opasek O.S.B. (* 1913). Diskuse z pléna.

Úterý 9. března 1999, 16 - 18 hod.

„**Mládí, střední věk i stáří a náboženství**“

O své životní zkušenosti a jejich nazírání se podělí Monsignore ThLic.PhBac. Jiří Reinsberg. Diskuse z pléna. Obě setkání se konají v budově Kanceláře AV ČR, Národní 3, Praha 1, II. patro, místn. č. 206. Srdečně zveme zájemce o uvedená témata.

PhDr. Eduard Urban, ved. pracovní skupiny

*Pracovní skupina pro teorii a praxi
psychodiagnostických projektivních technik*

se sejde 20. ledna, 17. února a 17. března 1999, vždy 16 - 18 hod. v budově Kanceláře AV ČR, Národní 3, Praha 1, II. patro, místn. č. 205. Program: **Interpretace rorschachovského protokolu**.

PhDr. Eduard Urban, ved. pracovní skupiny

Asociace klinických psychologů

- Upozorňujeme předsedy oblastních poboček AKP, že účast zástupce AKP (pověřeného radou pobočky AKP) při výběrových řízeních je povinná ze zákona. V případě, že by se nikdo z vyzvané pobočky nemohl zúčastnit, dohodlo se presidium AKP na tomto postupu: předseda pobočky se osobně (písemně či ústně) dohodne s předsedou jiné pobočky na jmenovitém zastoupení a zprostředkuje přístup k jednání potřebnými dokumenty.
- Ve smířcím řízení má zástupce AKP za povinnost prokázat se písemným pověřením poskytovatele (účastníka smířčího řízení).

Současně i nadále platí, že zástupce AKP musí být z jiného správního okresu ZP než poskytovatel. Rada obl. pobočky AKP musí být s pověřením srozuměna.

- Upozorňujeme, že poskytnuté služby na špatně administrovanou žádost (např. dle Metodiky 5.0 nevyhovující formulář, či absence požadovaných dat) předkládají ZP k úhradě tomu poskytovateli, který na špatně administrovanou žádost výkon provedl.

- Presidium AKP doporučuje kolegům, aby do odvolání pozastavili nákup ROR tabulí u Psychodiagnostiky, a.s. Brno. V distribuci byly zjištěny nekvalitní exempláře. Reklamace byla výrobcem (Hans Huber Bern) uznána. Věc je ve stadiu jednání.

Důležité: Ředitel Psychodiagnostiky s.r.o. Bratislava dr. Černý a vedení Psychodiagnostiky s.r.o. Brno Cejl mě dne 19. 11. 1998 pověřili formulováním tohoto sdělení: Do distribuce Psychodiagnostiky s.r.o. Brno se dostaly falzifikáty ROR tabulí. Vedení Psychodiagnostiky vyzývá všechny postižené, aby se neprodleně obrátili na Psychodiagnostiku s.r.o. Brno, Cejl 72, 657 52, tel. 05/45210545 a bude jim proti reklamaci navrácena uhrazená finanční částka. Psychodiagnostika se tímto omlouvá všem klinickým psychologům za důsledky vzniklé poškozením dobrého jména společnosti a především všem postiženým.

- Dne 12. 11. 1998 se koná jednání zástupců presidia AKP (dr. Čepická) s Ministerstvem práce a sociálních věcí ve věci dodržování dohod o úhradě výkonů klinických psychologů indikovaných odbory práce a sociálních věcí. O výsledcích budete informováni.

- Dohodovací řízení o úhradě práce v 1. čtvrtletí 1999 se koná v listopadu 1998.

- Dne 26. 10. 1998 ukončila pro zaneprázdnění svou činnost v presidiu dlouholetá tajemnice presidia AKP PhDr. Marie NESRSTOVÁ. Výkonem této funkce byla presidiem AKP přechodně pověřena PhDr. Božena SULŽENKOVÁ. Presidium AKP děkuje PhDr. Marii Nesrstové za došavadní obětavou práci pro klinickou psychologii. PhDr. B. Sulženkové děkujeme za ochotu, s jakou se funkce ujala.

- ZP mají od 1. 7. 1998 (s vydáním nového sazebníku) právo vyžadovat k proplácení výkonů systematické psychoterapie doklad o dosaženém vzdělání vystavený Subkatedrou psychoterapie IPVZ (doc. Kocourková).

PhDr. Blanka Bouchalová

Různá oznámení

Národní bezpečnostní úřad oznamuje, že se psychologická pracoviště mohou ucházet o vydání akreditace ve smyslu ustanovení §22 zákona č. 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, jejíž získání umožňuje danému psychologickému pracovišti zjišťovat osobnostní způsobilost osob navrhovaných ke styku s utajovanými skutečnostmi a vydávat posudek o osobnostní způsobilosti ve smyslu ustanovení §22 zákona č. 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů.

Podmínky pro vydání akreditace stanovil Národní bezpečnostní úřad ve vyhlášce č. 245/1998 Sb. o osobnostní způsobilosti a vzorech tiskopisů používaných v oblasti personální bezpečnosti.

Psychologická pracoviště se mohou v případě zájmu informovat na tel. 02/614 35105 (Mgr. Z. Kříklánová).

Společnost ECHA (European Council for High Ability) - STaN (Společnost pro talent a nadání - česká odbočka) pořádá v kinosále Národního technického muzea v Praze na Letné, Kostelní 44, dne 15. ledna 1999 ve 14.00 hod.

36. pracovní den,

určený zejména psychologům, pedagogům a řídicím pracovníkům ve školství.

Jak nepřicházet o talenty

Současné možnosti a perspektivy vzdělávání nadaných dětí

Účast přislíbili doc. PhDr. Vladimíra Spilková (PedF UK Praha), PhDr. Jolana Lazníbatová (Škola pro nadané děti, Bratislava), PaedDr. Tomáš Houška (Mensa Praha) a studenti, kteří se zúčastnili akademie pro nadané středoškoláky v SRN.

Předsedkyně:
PhDr. E. Vondráková

Místopředseda:
Prof. PhDr. J. Švancara

Dětská psychiatrická klinika FN Motol

zve na pravidelné semináře, které se konají ve stážovně DPK v pavilonu T. Spojení bus 167 ze stanice metra Anděl, zastávka Šafránecká nebo ze stanice metra Hradčanská, bus 174 do zastávky Šafránka.

Telefon 02/2443 3400-1.

14. 1. 99 v 13.00 hod.

Doc. PhDr. J. Kocourková: **Problémy psychologické diagnostiky**

28. 1. 99 v 13.00 hod.

Doc. MUDr. Smolík, CSc.: **Diagnostika a nosologie schizofrenie.**

PhDr. Markéta Rokytová

Zejména studentům je určen **ROK v YMCA** - cyklus přednášek, seminářů a výcviků ve šk. roce 1998/99. Následující přednášky se konají od 17.00 hod. v místn. č. 11 v budově YMCA, Na Poříčí 12, Praha 1. Informace na tel. 02/24878 2220.

15. 12. 1998 PhDr. Jitka Douchová: Asertivita

5. 1. 1999 PhDr. Blanka Němečková: Náhradní rodinná péče

12. 1. 1999 Doc. MUDr. M. Vojtěchovský: Psychické změny ve stáří

19. 1. 1999 PhDr. Petr Pöthe: Týrané dítě

26. 1. 1999 PhDr. Jiřina Šiklová: Etnické minority.

Subkatedra soudní psychiatrie a psychologie IPVZ

v Praze pořádá pro psychology tyto školicí akce:

15. - 18. 4. 1999

Kurs v soudní psychologii pro uchazeče o znalecké oprávnění

15. - 17. 10. 1999

Kurs v soudní psychologii pro znalce

20. - 21. 11. 1999

Weekendové soustředění pro znalce - řešení složitější problematiky.

Příhlášky zasílejte na IPVZ k rukám p. Sechovcové, 140 00 Praha 4, Budějovická 15.

PhDr. Štěpánka Tůmová

Pražská psychologická fakulta pořádá sebezkušenostní semináře:

- 5.- 7. 2. 99 Systémový přístup v medicíně (MUDr. J. Šavlík)
12. - 14. 2. 99 Logoterapeutická diagnostika (PhDr. K. Balcar)
19. - 21. 2. 99 Asertivita a komunikační strategie I.
(MUDr. O. Kunertová)
5.- 7. 3. 99 Umění dialogu (MUDr. I. Ondráčková)
12.- 14. 3. 99 Logoterapeutické metody paradoxní
intence a dereflexe (PhDr. K. Balcar)
12. - 14. 3. 99 Asertivita a komunikační strategie II.
(MUDr. O. Kunertová)
19. - 21. 3. 99 (předb.) Cesta k symbolickému životu (PhDr. L. Běťák)
19. - 21. 3. 99 Terapie zaměřená na tělo (Dr. E. Weidenfeld)
9.- 11. 4. 99 Sociální fobie a kognitivně-behaviorální terapie
(Mgr. K. Durecová)
9.- 11. 4. 99 Tragická triáda logoterapie (PhDr. K. Balcar)
16. - 17. 4. 99 Daseinsanalytický výklad snů - využití v praxi
(PhDr. Ol. Čálek)
30. 4. - 2. 5. 99 Úvod do neverbální komunikace a neverbálních
technik (PhDr. V. Čermáková)
14.- 16. 5. 99 Kognitivně-behaviorální terapie obsedantních
poruch (MUDr. I. Ondráčková)
21. - 23. 5. 99 Hraniční osobnost a kognitivně-behaviorální
terapie (Mgr. K. Durecová)
4.- 6. 6. 99 Logoterapeutická supervize (PhDr. K. Balcar)
Cena semináře je 1.500 Kč, studenti 1.200 Kč. Přihlášky a bližší in-
formace na adrese: VIAP (Vzdělávací institut aplikované psychologie,
s.r.o.), Hekrova 805, Praha 4, 149 00 nebo na tel. 02/87 86 34 pouze ve
čtvrtek 9 - 12.00 hod. (PhDr. Hana Drábková).

Kabinet psychologie IPVZ

Návrh kursů a odborných stáží na leden - červen 1999

Kurs v ROR metodě VI.

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 18. - 29. 1. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro pokročilé v této metodě

Základy logoterapie

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý, doc. PhDr. Karel Balcar

termín: 1. - 2. 2. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro psychology a lékaře se zaměřením na psychoterapii

Existenciální analýza

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý, doc. PhDr. Karel Balcar

termín: 8. - 9. 2. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro psychology a lékaře, kteří se zabývají existenc. analýzou

Dětská klinická psychologie v ambulantní praxi

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 17. - 18. 2. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro klinické psychology pracující s dětmi

Zdravotnické právo

vedoucí: JUDr. J. Stolinová, PhDr. J. Ženatý

termín: 22. 2. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro klinické psychology

Úvod do dětské klinické psychologie

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová

termín: 24.- 25. 3. 1999

místo konání: subkatedra klin. psychologie, FTN, Praha 4

určení: pro psychology ve speciální přípravě pracující s dospělými

Úvod do klinické psychologie dospělých

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 29. - 30. 3. 1999

místo konání: PL Kroměříž

určení: pro psychology zařazené do speciální přípravy, kteří pracují

s dětmi a nemají zkušenost v oblasti psychiatrie

Specializační kurs v klinické psychologii

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 12. - 16. 4. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro psychology ve speciální přípravě

Úvod do neuropsychologie

vedoucí: PhDr. Petr Kulišťák termín: 1. 4. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro neurology, neurochirurgy, rehabilitační, psychiatrické i jiné
odborníky se zájmem o vztah mozku a chování.

Neuropsychologické minimum

vedoucí: PhDr. Petr Kulišťák termín: 27. - 28. 4. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro klinické psychology ale i jinak specializované psychology

Kurs v ROR metodě 1. část

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 17. - 18. 5. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro začátečníky v této metodě

Kurs: Využití ROR metody u dětí 2. část

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 19. 5. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro dětské psychology se základní znalostí signování ROR metody

Aktuální problémy psychosociální péče o geriatrické pacienty

vedoucí: PhDr. Alena Vyšatová termín: 31. 5. - 1. 6. 1999

místo konání: IPVZ, Budějovická 15, Praha 4

určení: pro psychology a zdravotníky pracující s geriatrickými pacienty

Odborná stáž v dětské klinické psychologii

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová

termín: 25. 1. - 5. 2. 1999

místo: FTN, subkatedra klin. psychologie, Vídeňská 800, Praha 4

určení: pro psychology pracující s dětmi

Odborná stáž na geriatrickém pracovišti

vedoucí: PhDr. Alena Vyšatová

termín: 8. - 12. 2. 1999

místo konání: Praha 1, geriatrické odd., Londýnská ul.

určení: pro psychology a zdravotníky pracující s geriatrickými pacienty

Odborná stáž ve psychologické vývojové diagnostice

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 29. 3. - 9. 4. 1999

místo: FTN, subkatedra klin. psychologie, Praha 4

určení: pro psychology pracující s dětmi útlého věku nebo s dětmi s postižením

Odborná stáž v neuropsychologické diagnostice

a rehabilitaci kognitivních funkcí

vedoucí: PhDr. Petr Kulišťák, tel. 02/61082375

termín: 5. 4. - 23. 4. 1999

místo konání: Neurologická klinika FTN, Vídeňská 800, Praha 4

- pro klin. psychology, kteří absolvovali úvodní kurs neuropsychologie

Odborná stáž v pediatrické psychologii

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 24. 5. - 4. 6. 1999

místo: FTN, subkatedra klin. psychologie, Vídeňská 800, Praha 4

určeno: pro psychology pracující se zdravotně oslabenými dětmi

Cyklus jednodenních kursů v rámci speciální přípravy v klinické psychologii

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý, PhDr. Dana Krejčířová

místo konání: IPVZ Praha, Ruská 85, Praha 10, určení: pro psychology zařazené do speciální přípravy v klin. psychologii.

Dopoledne (10.00 - 12.00) je kazuistický seminář, **přineste si, prosím, kazuistiky, které připravujete ke zkoušce.** Odpoledne (13.00 - 16.00) se vždy koná odborná přednáška k vybraným otázkám. Kazuistické semináře věnované psychologii dospělých vede dr. Ženatý, semináře věnované psychologii dětí dr. Krejčířová.

7. 1. 1999	10-12 h.	PhDr. J. Ženatý: kazuist. konzultace (dospělí)
	13-16 h.	PhDr. S. Toužimská: Úvod do problematiky týraných dětí
4. 2. 1999	10-12 h.	PhDr. D. Krejčířová: kazuist. konzultace (dětí)
	13-16 h.	Doc. MUDr. P. Smolík: Klasifikační systémy MKN 10-DSM IV.
4. 3. 1999	10-12 h.	PhDr. I. Ženatý: kazuist. konzultace (dospělí)
	13-16 h.	MUDr. Vl. Chvála: O somatopsychickém problému
1. 4. 1999	10-12 h.	PhDr. D. Krejčířová: kazuist. konzultace (dětí)
	13-16 h.	PhDr. J. Kovařík: Česká rodina v zrcadle výzkumu
13. 5. 1999	10-12 h.	PhDr. J. Ženatý: kazuist. konzultace (dospělí)
	13-16 h.	PhDr. E. Junková: Psychologické aspekty neurologických onemocnění u dětí
3. 6. 1999	10-12 h.	PhDr. D. Krejčířová: kazuist. konzultace (dětí)
	13-16 h.	Doc. PhDr. J. Kocourková: Specifika psychoterapie u dětí

Česko-německý institut pozitivní psychoterapie a poradenství při spol. ARCANA pořádá **3letý ucelený výcvik v terapii a poradenství**. Akreditace EAP, platnost po celé Evropě.

Positivní psychoterapie využívá teorie a metody, které jsou mnohdy stavěny vedle sebe či dokonce proti sobě (např. behaviorální, kognitivní, analytický, imaginativní, experienciální a existenciální, psychodynamický, nedirektivní a jiné). V základu pozitivní terapie stojí konzistentní model, jehož autorem je Nossrat Peseschkian.

Tento terapeutický systém vychází z několika kulturně filozofických zdrojů, z nichž v popředí stojí důraz na holistický a transkulturní pohled na člověka, orientální i okcidentální moudrost, vyprávění příběhů jako prostředků "neinvazivní" terapie a originálně psychosomatický koncept.

Teoretický systém i soubor praktických výcvikových technik může být využit nejen v psychoterapii dětí a dospělých, ale také v psychologickém a pedagogickém poradenství. Možno říci, že jde o ucelený model pozitivního myšlení a jednání, jenž se opírá o humanistický pohled na jedince i společnost.

Info: ARCANA, Skleněná louka, Kounicova 23, 602 00 Brno, tel.: 05/749 139, e-mail: arcanova@telecom.cz.

Institut pro systemickou a rodinnou terapii Brno zahajuje
4letý výcvik v systemické rodinné terapii.

Předpokládaný termín zahájení: leden 1999; počet účastníků: 20.
Vedoucí výcviku: PhDr. Alena Zemanová, PhDr. Zdeněk Ettl
Supervize: Margit Scholze a Dr. Gerald Binder z vídeňského Lehranstalt für systemische Familientherapie.
Určeno pro psychology a lékaře, ev. pro další absolventy VŠ se základní orientací v psychoterapii. Struktura výcviku a celkový počet hodin se bude orientovat podle v ČR uznávaných standardů i požadavků EPA.
Předpokládaná cena: 8.000,-Kč. ročně. Přihlášky do konce roku 1998.
Podrobnější informace pro zájemce: Institut pro systemickou rodinnou terapii, Starobrněnská 7, 602 00 Brno, tel. 05/42214547 (dr. Zeman).

Pražská skupina psychoterapeutů orientovaných na práci s tělem a
Sekce muzikoterapie a neverbálních technik při SPRT ČLS JEP

pořádá **specializovaný kurs neverbálních technik**, zaměřený na práci s tělem (prvky z biosyntézy, bioenergetiky, Pесо-terapie, Kum-Nye, relaxace, práce se stresem aj).

Určení: pro psychoterapeuty, psychology, lékaře, speciální pedagogy, sestry, rehabilitační pracovníky...

Lektoři: Jitka Vodňanská, Yvonna Lucká, Karel Kopřiva

Začátek kursu: 21. ledna 1999. Po ukončení získáte osvědčení s počtem absolvovaných hodin. Další informace a přihlášky získáte na adrese: Jana Indrová, Středisko pro mládež a RT, Apolinářská 4a, 128 00 Praha 2, tel. 02/249113364, tel./fax 02/290851.

Institut Virginie Satirové

připravil na rok 98/99:

I. **procesovou komunitu** – intenzivní výcvik v Modelu V.S., pod vedením Waltera F. Zahnda. Info: Lenka Křobová, tel. 069/6934016.

II. **růstovou komunitu** – zaměřena na osobní proces a dynamiku vztahů jedince a jeho rodiny. Vede Walter F. Zahnd. Info: Karel Jenčík, tel. 0312/893462.

III. **rodinné rekonstrukce** – skupinové drama navazující na práci s rodinnými mapami. Rekonstrukce se konají v rámci komunitních výcviků (I. a II.).

IV. **víkendové pracovní setkání** – na programu je hlavně práce na rodinných mapách. Info: Ladka Doležalová, tel. 02/561 2652 večer.

V. **Sebeúcta u dětí a mládeže** jako prevence nežádoucího chování, zejména zneužívání drog – určeno mládeži ve věku 12-18 let.

VI. **Sebeúcta u dětí a mládeže** – kurs pro lektory
Info: Lenka Křobová, 069/693 4016.

Informace ze Slovenska: O aktivitách Institutu V.S. se dovíte od Hany Ščibranyové, tel. 00421 7 44886256.

Všechny aktivity jsou otevřeny i jako ochutnávka pro nové zájemce.

PhDr. Olga Holubová

Rozdělování amerických knih zahájeno

Od roku 1992 dovezla a rozdělila česká vzdělávací nadace *Centrum pro demokracii a svobodné podnikání* více jak 180 000 svazků nových amerických knih v hodnotě téměř sto milionů korun. Knihy pro vzdělávací účely poskytuje významná americká nezisková organizace *Sabre Foundation* se sídlem v Cambridge ve státě Massachusetts. V pondělí 9. 11. bylo zahájeno rozdělování zásilky, která obsahuje jak společenskovední, tak i technickou literaturu (ekonomie, politické a sociální vědy, historie, pedagogika, psychologie, právo, umění, medicína, přírodní a technické vědy aj.).

Jako doposud se knihy budou rozdělovat na Fakultě tělesné výchovy a sportu UK, José Mártiho 31, Praha 6-Vokovice. Otevřeno bude vždy v pondělí 8.30 - 12.30 hod. a ve čtvrtek 14.30 - 17.30 hod. Distribuce bude ukončena ve čtvrtek 17. prosince 1998. Další nabídka bude pokračovat až od pondělí 11. 1. 1999.

Knihy lze získat výhradně přímým odběrem na uvedené adrese. Seznamy budou k nahlédnutí v místě expedice nebo na naší internetové adrese: <http://www.cdfc.cz/sabre>. Knihy jsou neprodejné! Zájemci zaplatí (podle hodnoty knihy) stanovený manipulační poplatek ve výši 50 až 250 Kč. Organizacím a firmám bude na požádání vystavena faktura (po předložení objednávky se závazkem, že manipulační poplatek bude uhrazen do 10 dnů; objednávku je nutno opatřit razítkem a podpisem statutárního zástupce organizace).

Případné dotazy směrujte k rukám tajemníka nadace PhDr. Hugo Schreiber, pověřeného organizací knižní nabídky (mobil tel. 0603450806).

PhDr. Ladislav Venyš, CSc., ředitel nadace

Zpráva o VI. mezinárodní konferenci ECHA

„Pamatuj si, že jsi jedinečný - stejně jako všichni ostatní.“

Ve dnech 18. - 21. září 1998 se v Oxfordu konala VI. konference ECHA (*European Council for High Ability, its study and development*).

Zúčastnilo se jí téměř 300 pedagogů a psychologů (ale i lékařů, sociologů a řídicích pracovníků) z 29 zemí.

Ústředním motivem konference bylo **„Potential into Performance“** aneb jak to udělat, aby nadaní dokázali svých schopností opravdu

využít. Konference měla čtyři základní cíle:

- zjistit, jak jsou zohledňovány potřeby nadaných dětí v běžných třídách
- umožnit vzájemnou informovanost o tom, co se v různých zemích osvědčilo
- seznámit účastníky s výzkumy, které ovlivnily kurikulum
- najít způsoby, jak realizovat potenciál.

Přednášky byly rozděleny do 10 tematických okruhů:

1. Systémy pojetí a přístupy (vzdělávací politika, akcelerace apod.)
2. Kognitivní a osobnostní aspekty nadání
3. Programy rozvoje kognitivních schopností
4. Školní a mimoškolní programy
5. Vzdělávání učitelů
6. Neúspěšní nadaní
7. Nadané ženy a dívky
8. Identifikace a rozvoj nadání
9. Tvořivost
10. Jednotlivé předměty kurikula.

Jedním z hlavních řečníků byl prof. Robert Sternberg z Yaleské univerzity, který se ve své show zaměřil na schopnost inteligentního jedince své nadání uplatnit. Sdělení o vlivu testosteronu na kognitivní schopnosti, zejména prostorovou představivost u dětí přednesla MUDr. Daniela Ostatníková z Bratislavy. O obou těchto příspěvcích informovaly Lidové noviny v příloze Akademie. Největší zájem referujících i posluchačů vzbuzovala problematika neúspěšných nadaných (*underachievers*).

Českou republiku měla jako již tradičně úspěšně reprezentovat paní doc. Iva Pýchová, prorektorka Ostravské univerzity a národní korespondentka ECHA pro ČR a SR. Připravovala budoucí pedagogy pro identifikaci a tvořivou práci s nadanými žáky. Byla naší jedinou absolventkou mezinárodního postgraduálního vzdělávání, které ECHA nabízí psychologům a pedagogům pro práci s nadanými. Konference se pro svůj vážný zdravotní stav nemohla zúčastnit. Po obdobích beznaděje a poté překvapivého zlepšování paní doc. Iva Pýchová 10. listopadu 98 zemřela. Ač nepsycholog, přispěla významně pedagogické psychologii. Těm, kteří s ní mohli spolupracovat, odešla nejen pracovitá a spolehlivá kolegyně, ale i především dobrý a mimořádně charakterní člověk.

PhDr. Eva Vondráková

Na okraj historie psychologie v Čechách

V kapitole o "akademické" psychologii v Praze před r. 1939 (Brožek a Hoskovec, 1997) se čtenář dozví, že Carl Stumpf (1847-1936), žák Franze Brentano, učil jako řádný profesor na pražské universitě v letech 1879-1884 a že v té době vyšel první svazek jeho vynikajícího díla "Tonpsychologie". Podrobnější informace o Stumpfově pražské fázi podává Helga and Lothar Sprung (1997, str. 16).

Berlínský Lothar Sprung se dostává do této noticky ještě z jiného důvodu, a to způsobem vskutku dramatickým: koncem druhé světové války byl v Praze zatčen před Stavovským divadlem v německé uniformě. Bylo mu 11 (slovy jedenáct) let a do Hitlerovy armády se dostal spolu s dětmi, které v poslední fázi války byly rekrutovány hájit Berlín. To, že se nehlásil jako dobrovolce, mu však nepomohlo a po zatčení byl uvězněn.

Literatura:

Brožek, J., Hoskovec, J. (1997) Academic Psychology in Prague. Ve spisu A Pictorial History of Psychology. Vydali: W.G. Bringmann, H. E. Lück, R. Miller, Ch. E. Early. Chicago: Quintessence, 1997. Str. 562-567.

Sprung, Helga, Sprung, L. (1997) Carl Stumpf: Schriften zur Psychologie. Petr Lang: Frankfurt a. M.

Josef Brožek

Mezinárodní aktivity

10. Evropský kongres psychologie sportu

Ve dnech 7.-12. července 1999 se koná na *Fakultě tělesné výchovy a sportu UK* v Praze 6, Mártího 31 již 10. kongres FEPSAC (*Evropská federace psychologie sportu a tělesných aktivit*).

Pořadatelem je *Česká asociace sportovních psychologů* a vše bude situováno v kongresovém sále a výukových prostorách FTVS UK v Praze-Včeslavíně. Motto kongresu je

„Psychologie sportu a cvičení ve službách kvality života“.

Jde o psychologické mechanismy, kterými může cvičení a sportování obohatit lidský život. Hlavní kongresová témata:

1. Tělesná aktivita a kvalita života
2. Percepce, kognice a skupinová dynamika při pohybové aktivitě
3. Diagnostika, prognostika a intervence
4. Motorické učení
5. Psychologie sportu a zdravotně postižení
6. Psychologické aspekty sportovního managementu
7. Únava a zotavení ve sportu
8. Psychologické poradenství a koučování ve sportu
9. Psychologické aspekty etiky vrcholového sportu a ideály olympismu.

Mezi obecnější kongresová podtémata patří:

Psychologické aspekty podpory zdraví. Tělesná aktivita a sebepojetí.

Úvodní referátová sdělení:

Motivace a sociální psychologie sportu (Papaioannou, A., Řecko)

Sebehodnocení a kvalita života při cvičení a sportu (Fox, K., Anglie)

Koncentrace ve sportu (Moran, A., Irsko)

Psychologický příspěvek ke zvýšení zdravotně orientované tělesné aktivity (Fuchs, R., Německo)

Tělesná aktivita a kvalita života (Hošek, V., ČR).

Kongres bude v angličtině formou posterů, workshopů, kulatých stolů a symposií. Termín přihlášek je 1. 12. 1998. Pro účastníky z ČR je snížený poplatek 1000,-Kč (zahraniční 300 USD).

Podrobnější informace a formuláře jsou na <http://WWW.FTVS.CUNI.CZ>

Srdečně zveme k účasti tuzemské i zahraniční kolegy z ostatních oborů psychologie s přesvědčením o širších souvislostech psychologických jevů. Zájemci o podrobnější kongresový bulletin se mohou obrátit na doc. P. Tilingera, FTVS-UK Praha 6, Mártího 31, PSČ 162 52, tel. 02/20172110, fax 02/3167288, e-mail: tilinger@ftvs.cuni.cz.

Prof. PhDr. V. Hošek, DrSc.
prezident kongresu

Česká asociace psychologů práce a organizace chystá na září 1999

II. mezinárodní pracovní seminář, po dohodě s EAWOP v České republice, pravděpodobně v Českých Budějovicích.

Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV
a Správa výchovy a kultúry GŠ ASR usporiadajú
IX. sjezd Slovenskej psychologické spoločnosti.
V návaznosti na jednání sjezdu proběhnou již tradičně
Psychologické dny, pořádané ve spolupráci s ČMPS.

Hlavní téma PD: **Zvládání zátěže a stresu**

Termín: **30. 6. - 2. 7. 1999**

Místo konání: **Dům armády SR, Trenčín.**

Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolujeme si Vás tímto pozvat k aktivní účasti. Plánované formy prezentací - referáty, postery, interaktivní prezentace. Přihlášky posílejte na adresu: Sekretariát SPS, Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava, fax 07-375584, e-mail: expssarm@savba.sk. na níže uvedeném formuláři do **15. prosince 1999**. Téma PD je dané, tématické okruhy na sjezdu budou různorodé.

Přihláška na IX. sjezd SPS a Psychologické dny 1999, Trenčín
Odešlete obratem !!

Jméno: _____

Adresa (PSČ): _____

Telefon, fax, e-mail: _____

Přihlašuji se k aktivní/pasivní účasti na IX. sjezdu SPS a PD 1999
(nehodící se škrtněte)

Téma příspěvku na IX. Z-SPS: _____

Autoři, forma: _____

Téma příspěvku na PD 99: _____

Autoři, forma: _____

Datum: _____ Podpis: _____

12. - 14. 7. 1999

20th STAR Annual Conference, Krakow, Poland. Deadline for submitting proposal is January 15, 1999. Kontakt: T. Sosnowski, Faculty of Psychology,, University of Warsaw, e-mail: star99@sci.psych.uw.edu.pl; http://www.psych.uw.edu.pl/star99.

12. - 15. 5. 1999

9th European Congress on Work and Organizational Psychology, Helsinki, Finland. Termín přihlášek 30. březen 1999. Kontakt: Finnish Institute of Occupational Health, Congress Secretariat, Mrs. Savola, Topeliuksenkatu 41aA, 00250 Helsinki, Finland, e-mail: Sanna-Leena.Savola@occuphealth.fi.

Osobní sdělení

Emeritní profesor Miroslav Vaněk pětasedmdesátiletý

PhDr. Miroslav Vaněk, DrSc., který se letos dožívá sedmdesáti pěti let, se narodil 18. prosince 1923 v Praze v Horní Libni. Připomeňme si jeho studijní běh, pracovní funkce, mezinárodní pozice a publikace.

Studijní běh - reálné gymnasium Libeň s maturitou v r. 1942, od r. 1943 do konce války nasazení v továrnách v Německu a v Čechách, 1945-1951 katedra psychologie FF UK - velká psychologie u J. Doležala, J. Stavěla a V. Příhody, malá filosofie u J. B. Kozáka, navštěvoval též Ústav pro vzdělávání profesorů tělesné výchovy při LF UK.

Zaměstnání - asistent Pedagogické fakulty a katedry tělesné výchovy VŠP od začátku padesátých let, FTVS UK po sloučení ITVS a FTVS 1958 jako odborný asistent na katedře turistiky, 1963 aspirantura na FF UK u Vl. Tardyho, 1964 docentura u J. Doležala, mimořádný prof. FTVS UK 1973, řádný prof. 1983, DrSc. 1984.

Mezinárodní pozice - člen předsednictva Intern. Soc. of Sport Psychology v Římě 1964, prezident I.S.S.P. v Madridu 1973, člen Amer. Acad. of Kinesiology and Physical Education, plaketa I.S.S.P., čestný předseda Féd. Europ. de la Sport. et Act. Corpor., člen věd. kom. 10. Evropského kongresu psychologie sportu, který se bude konat v Praze 7. - 12. července 1999.

Publikace - zhruba 365, z toho řada učebnic, články ve vědeckých, odborných i popularizačních časopisech, jedna knížka se sportovním redaktorem Pacinou "Sport bez svatozáře". Řada odborných českých knížek,

některé knížky byly uveřejněny v zahraničí - např. "Psychology and Superior Athlete", N.Y. MacMillan 1970 byla přeložena do francouzštiny, slovinštiny, čínštiny; s V. Hoškem "Zur Pemsönlichkeit des Sportlers", Schorndorf Hofmann Verlag 1977.

Jubilant zasvětil svůj dosavadní odborný život psychologii sportu a to v nejširším slova smyslu, protože myslel nejen na sportovce, ale i na kteréhokoli občana, poskytuje mu k dispozici dobře vyzkoušené postupy psychotréningu. Tělesná cvičení je třeba podle Vaňka doplňovat cvičeními mentálními. Také nadhled je podle něho důležitý. Jubilant ho provádí formou básnickou, originální (nejnověji Rekviem 1997) i překladovou. Proto ať zazní i při tomto přání všeho nejlepšího do dalšího života Rilky verše jím do češtiny uvedené: *Pane, posledním plodům poruč zrání a jižnější dny jím ještě dej.*

Jiří Hoskovec

Odborná literatura

Denise Albe Fessard: BOLEST. Mechanismy a základy léčení. (Grada Publishing 1998, 224 stran, 320 Kč)

Autorka je celosvětově známa v problematice studia mechanismů a léčbě bolesti. Tato kniha je souhrnem jejích empirických poznatků, cílených experimentů v oblasti bolesti jako specifického cití a jejích preceptorů.

Podrobně rozebírá podnětové stimuly na jednotlivé části těla a jejich převodů po nervových drahách do mozkových center. Obsahová stránka publikace vyčerpávajícím způsobem seznamuje odbornou veřejnost s mechanismy podnětů bolesti a možnostmi jejích ovlivnění. Cenné na této práci je její systematická a snaha postihnout podstatné problémy vzniku a odstranění bolestivých stavů. Klidně je nutné hodnotit i názorný obrazový doprovod k jednotlivým kapitolám. Já osobně jsem byla nejvíce zaujata kapitolou č. 9, kde se pojednává o chronické bolesti a jejím ovlivňování. Sama autorka v závěru uvádí, že nepostihla všechny podnětové mechanismy, které stimulují bolestivé stavy. Patrně i to je důvod abstinence psychogenních faktorů v prožívání bolesti. Podstatné je, že autorka potvrdila bolest jako nemoc, která se musí léčit.

PhDr. Blanka Šestáková
Ambulance bolesti při ARK FN Plzeň

Eva Hauserová: JSI PŘECE ŽENSKÁ. Malý lehce feministický rádce. (Grada Publishing, 1998, 116 stran, 118 Kč)

V létě se objevil na našem knižním trhu "malý lehce feministický rádce" pod názvem Jsi přece ženská - do jablka poznání si nekouzl Adam, ale Eva. Má to sice jistou logiku - kdo jiný by se měl ženskou problematikou zabývat, když ne žena, ale představme si, s jakým zájmem a respektem by byl rádce přijat, napsal-li by jej muž. Recenzentka se tím připojuje k autorce - Evě Hauserové - resp. k jejímu poznání, že pohlavní stigmatizace v naší republice existuje.

Ve 12. kapitolách je bořen jeden mýtus za druhým fakty z historie, archeologie (předpatriarchální kultura byla matrifokální), z religionistiky (pohanství kontra křesťanství), biologie (upozorňuje na riziko utváření stvrzujících myšlenkových konstrukcí sociobiologie, avšak v textu se opírá a polemizuje s pouze s jedinou aplikovanou sociobiologií "Dvojitý svět" J. Janatky), anatomie (zprostředkovaně z přednášky "nějaké" mladé Američanky), ekologie (autorka poukazuje na úzké spojení feminismu a ekologie, které si razí cestu společně v postmoderní době, protože patriarchální kultura je agresivní, drancující zdroje, neohleduplná k přírodě), ale i ze sociologie (jsou citována některá fakta z obsáhlého výzkumu Čermákové - bohužel ne zrovna ta nejpřesvědčivější). Jako červená nit se táhne knížkou polemika s českými sexuology - muži (Uzel, Kratochvíl, Zvěřina, Weiss), kteří jsou coby odborníci na sex a duši autorkou usvědčováni z neznalosti až ignorování faktů a z hrubého, povýšeného přehlížení ženství. Možná, že méně emočních polemik a návratů k citovaným autorům - mužům - by bylo přesvědčivější.

Autorka se vyjadřuje otevřeně, jadrně; řada shrnutí jsou však emoční erupce ("myslela jsem, že mne trefí šlak" ... s 107) a ne seriózními závěry či soudy. Sympatické je, že se autorka do serióznosti nenutí nikde v celé knize, je osobní od začátku do konce.

Vzhledem k našemu oboru - psychologii - je feministický rádce Evy Hauserové příliš usvědčující z ignorování tématu "žena" v našich odborných kruzích.

Přes veškeré výhrady je 1. český feministický rádce na světě - a to je určitě dobře.

PhDr. Zdena Chovancová

Jan Hosek: SÁM PROTI ALKOHOLU

(Grada Publishing, 1998, ed. Psychologie pro každého, 182 str., 149 Kč)

Málokterý název natolik přesně vystihuje obsah knihy jako recenzovaný titul. Autor popisuje na základě svého vlastního života zkušenosti bývalého alkoholika a chce napomoci těm, kteří nechtějí či nemohou podstoupit ústavní léčbu. Jeho velmi realistické zážitky dokládají, že je možné se s problémem alkoholismu vypořádat sám, bez veřejně organizované ústavní či ambulantní léčby.

Autor doporučuje tuto knihu všem, kdo přicházejí do problémového styku s alkoholem či přicházejí jakýmkoli způsobem do kontaktu s alkoholikem. Vychází přitom nejen z osobní zkušenosti bývalého aktivního alkoholika, ale i ze zkušeností jiných. Jeho kniha je proniknuta přesvědčením a vírou v možnost zbavit se alkoholismu jinou cestou, než nabízí tradiční protialkoholní péče.

Kniha je přehledně rozčleněna do čtyř hlavních částí, dále je doplněna rozsáhlým záznamem výpisů z deníku z let 1981-1988 a odbornými upřesňujícími poznámkami primáře MUDr. K. Nešpora, CSc, včetně jeho doslovu k celé knize.

Již v úvodu jsou uvedeny tři fáze, které by měl každý alkoholik, usilující o autoterapii, dodržet:

- 1/ uvědomění si vlastního stavu a rozhodnutí o zbavení se závislosti na alkoholu.
- 2/ Po vytýčení strategického plánu zahájení vlastní abstinence.
- 3/ Uplatňování nového režimu života, včetně odlišného způsobu trávení volného času.

Tyto tři hlavní zásady jsou konkrétně rozebírány v celé knize.

Její první část **Jak se stát alkoholikem** popisuje podrobně genezi alkoholiků, typy konzumentů, vývoj návykovosti a všechny následky, včetně rozvratu osobních vztahů, vlivu alkoholu na pracovní výkon a na zdravotní stav. Nezanedbatelné není ani popsání vlivu prostředí na vznik alkoholové závislosti.

Druhá část knihy je věnována programu pro alkoholiky - Jak z toho ven. Podle autora je třeba racionálně koncentrovat své síly a chtění na jediný cíl: **přestat pít!** K tomu je nutno kriticky analyzovat svoji vlastní situaci, otevřeně a pravdivě si přiznat svoji závislost na alkoholu a poté se pevně rozhodnout změnit tento stav a k tomu přijmout po-

drobný individuální program, jak postupovat dále. Realizace programu je nesmírně náročná a vyžaduje od každého jedince trvalý a nesmiřitelný odpor vůči alkoholu.

Další část knihy s názvem **Naplnění nového života** líčí plasticky záludnosti a nástrahy, které čekají na abstinujícího alkoholika, zásady dodržování abstinence, včetně vypracování si účinného obranného systému pro bezpodmínečné odmítání alkoholu. Tato část končí popisem nového smyslu života, který by si měl bývalý alkoholik vytvořit, a následných strategií, jak upevňovat fyzické a psychické zdraví.

Poslední část knihy tvoří autorovo **Poučení z vlastních osudových chyb**. Uvedením doslovných deníkových zápisků o vlastní konzumaci alkoholu předkládá čtenáři popis toho, co obnáší závislost na alkoholu a jak se on sám pokoušel z této závislosti vymanit. Deníkové záznamy jsou velice realistické a dávají nahlédnout do duševního rozpoložení jedince, který se opakovaně snažil přestat pít. Tato část končí objektivním popisem jeho současného života a oprávněným pocitem vítězství na sebou samým. Autor optimisticky nabádá alkoholiky k vyzkoušení diskrétní formy svépomocné léčby a na svém životě ukazuje, že samoléčba alkoholismu může být účinná.

Kniha by měla sloužit především jako svépomocná příručka pro alkoholiky, event. pro jejich příbuzné a známé, aby snáze pochopili podstatu problému alkoholismu a upozorňuje na podečňovaný či opomíjený postup léčení. Pro psychology je její význam v tom, že na konkrétním příkladu ze života je ukázána trnitá, leč úspěšná cesta, jak ze začarovaného kruhu alkoholismu ven.

PhDr. M. Kořán, CSc.

* * *

Peter Honey: TVÁŘÍ V TVÁŘ (Průvodce úspěšnou komunikací)

(Grada Publishing, 1997, 184 str., 186 Kč)

Recenzovaná kniha je určena všem, kteří se zajímají o problematiku interpersonální komunikace a ovlivňování chování. Vůdčí myšlenkou autora je, že postoje a chování druhých lidí k nám jsou do značné míry určovány a ovlivňovány našim chováním k nim. Chceme-li tudíž dosáhnout svých určitých cílů, velice přitom záleží na interakční dovednosti, tzn. na vědomém používání určitých způsobů chování v určitých situacích tak, aby bylo v souladu s našimi cíli a okolnostmi. Čím bude jedinec

interaktivně způsobilější, tím bude dle autora menší pravděpodobnost, že se stane obětí nejrůznějších manipulačních praktik.

Kniha je rozdělena do 10 kapitol, které velice podrobně probírají teoretická i praktická hlediska uvedeného problému. Každá kapitola je doplněna stručným resumé, v němž jsou krátce shrnuty nejdůležitější body právě probírané pasáže, což napomáhá zapamatování.

První dvě kapitoly popisují chování jako vše, co děláme zjevně, viditelně a rozpoznatelně a co má bezprostřední vliv na to, jak se k nám budou druzí lidé chovat. Interaktivní dovednosti jsou takové, které umožňují při setkáních "tváří v tvář" upravit svoje chování tak, aby bylo v souladu s našimi cíli.

Od třetí kapitoly jsou uváděny případové studie v podobě doslovných zápisů z řešení konkrétních praktických případů a jejich následný rozbor, stanovení reálných cílů, coby předpovědi stavu věcí, jakou si přejeme. Dále jsou probírána praktická cvičení na vytyčování cílů, analýza chování dle kategorií a jejich rozbor.

Sedmá kapitola se zabývá popisem procesu přizpůsobování vlastního chování tak, aby ovlivňovalo a formovalo chování ostatních během každé interakce. Ten, kdo se naučil ovlivňovat vlastní chování tak, aby formovalo chování druhých, dosáhne svých cílů snáze.

V osmé kapitole se čtenář seznámí s různými projevy neverbálního chování (mimika, gestikulace, haptika a posturologie) a jejich významem pro úspěšnou mezilidskou komunikaci.

Devátá kapitola je soustředěna na praktické využití poznatků uvedených v předchozích kapitolách, tj. především na mechanismus plánování vlastního chování, včetně jednotlivých kroků vedoucích ke změně chování. Opět zde teorii dokumentují praktická cvičení.

Poslední kapitola této vysoce pragmatické publikace popisuje charakteristické znaky interaktivně způsobilého jedince, což je cíl, kterého by se měl snažit dosáhnout každý čtenář recenzované publikace.

Pro psychologa představuje recenzovaná publikace spíše příručku či návod pro praktické procvičování jednotlivých komunikačních dovedností, využitelných v nejrůznějších oblastech především ekonomické a poradenské psychologie. Což však neznamená, že by např. klinický psycholog či psychoterapeut nemohl úspěšně využít některé behaviorální poznatky zde uvedené ve své každodenní praxi.

PhDr. M. Kořán, CSc.

Recenzované tituly z nakl. GRADA si můžete objednat na adrese: ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6, obdržíte je na dobírku přímo z nakladatelství. K ceně nutno připočíst poštovné.

Václav Smitka: ARCHEOLOGIE LIDSKÝCH ŽIVOTŮ

(Nakl. Ježek, 151 stran, 119 Kč)

V červnu 1998 vyšla jednomu z mála našich gerontopsychologů knížka, která stojí v mnohém směru za pozornost. Jednak je málo psychologických publikací na téma stáří. Je to krajina obtížná: pro ty mladší nekonečně daleko, pro ty starší tak blízko, až vzbuzuje úzkost. Jednak to není knížka s očekávatelnou stavbou od úvodu, přes odborný vrchol až k vysvětlujícímu závěru. To, že ji nelze žánrově zařadit do konkrétní formy, jí ale neubírá na čtivosti i naléhavosti. Naopak, autor nás vede svými vlastními cestami, svou autentickou zkušeností pětadvaceti let práce a především života spojeného se starými lidmi. Cesty jsou to všelijaké, někdy hodně osobní, jindy v nich bezpečně nalézáme psychologického profesionála, vždy však jde o cesty lidské. Tomu odpovídá nezvyklá forma knihy. Několik esejů, kazuistické příběhy, kresby pacientů, vlastní autorova poezie. Tato zdánlivě nesourodá směs je vyladěna do konečného tvaru autorovou skepsí i zdánlivě paradoxní nadějí.

Kdo bude v Archeologii hledat přesně formulované informace, bude asi zklamán. Kdo bude hledat průvodce lidským osudem, bude spokojen. Kdo nebude hledat nic, ale nechá se vést po stezkách Václava Smitky, určitě nalezne.

(Adresa nakladatele: Štemberkova 890, 516 01 Rychnov n. Kněžnou)

PhDr. P. Goldmann

* * *

Uwe Laucken: SOZIALPSYCHOLOGIE.

Geschichte. Hauptströmungen. Tendenzen.

(Oldenburg: Carl von Ossietzky Universität, 1998, 461 s.)

V Německu vyšla znamenitá kniha o sociální psychologii. Sleduje tento obor od jeho prvních krůčků, které provedli C. Cattaneo 1864 ve studii Dell'antitesi come metodo di psicologia sociale (Giornale Il Politecnico, 20, 262-272) a Gustav Adolf Lindner 1871 v knize Ideen zur Psychologie der Gesellschaft als Grundlage der Sozialwissenschaft (Wien: Carl Gerold's Sohn) až po studie nejnovější z roku 1998.

Obsah knihy je následující:

První část Dějiny sociální psychologie - 1. *sociální psychologie jako psychologie společnosti* (zejm. Herbartův, Lindnerův, Schäffleův, Ellwoodův a Bechtěrevův přístup), 2. *sociální psychologie jako univerzální dějiny kolektivního duchovního života* (psychologie národů v pojetí Lazaruse, Steinhala a Wundta), 3. *sociální psychologie jako psychologie davu* (zejm. S. Sighele, G. Tarde, G. Le Bon, a S. Freud), 4. *sociální psychologie jako psychologie sociálních prožitků* (R. M. Holzapfel, G. Roffenstein a E. Straus), 5. *sociální psychologie jako rozumějící sociální psychologie* (E. Raab, E. Spranger a C. H. Cooley), 6. *sociální psychologie jako psychologie zespolečnění jedince* (Ch. Montesquieu, A. Comte, L. Lévy-Bruhl, E. Durkheim, M. Halbwachs, A. F. Hamon, M. Weber, E. A. Ross, W. McDougall, F. Schneersohn, F. Oppenheimer, W. Hellpach a A. Fischer), 7. *sociální psychologie jako sociální biologie*, 8. *sociální psychologie jako psychologie jedince v jeho sociálním prostředí* (W. Moede, R. H. Gault, K. Dunlap, F. H. Allport, J. K. Kantor), 9. *sociální psychologie jako psychologie interindividuálních vztahů* (J. Dewey, G. H. Mead, H. S. Sullivan, R. E. Park), 10. *systematické sociální psychologie* (Eulenburg, 1897 a 1901: sociální psychologie, psychologie národů, psychologie davu; Stoltenberg, 1914 a 1922: sociopsychologie, psychosociologie, sociologická psychologie; Müller-Freienfels, 1930: sociální biopsychologie).

Druhá část Hlavní proudy sociální psychologie - 1. strukturální sociální psychologie (psychoanalytická, socioekonomická a kritická), 2. symbolicko-interaktivní sociální psychologie (přístup linguistický a zaměřený na role), 3. individuálně psychologická sociální psychologie (postoje, kognitivní procesy a struktury; zpracování sociálních informací), 4. skupinově psychologická sociální psychologie (dynamika skupin, logika sociálního života).

Třetí část Tendence sociální psychologie - 1. diagnózy krizí, 2. semantická sociální psychologie.

Odborná literatura v knize analyzovaná je neobyčejně rozsáhlá a různojazyčná (literární soupis viz str. 371-445 včetně 22 prací Lauckenových z 80. a 90. let).

Spis Lauckenův je tak výborným kritickým přehledem závažných problémů sociální psychologie, že by neměl chybět v žádné základní psychologické knihovně.

Jiří Hoskovec

Man Cheung Chung, Ed.: PSYCHOLOGICAL CONCEPTS FROM PHILOSOPHICAL AND HISTORICAL PERSPECTIVES

(British Psychol. Society, Leicester, England, 1997, 90 stran, 6 £)

Knihla obsahuje 19 krátkých referátů členů Sekce pro dějiny a filosofii Britské psychologické společnosti. Byly předneseny r. 1995 v Londýně na symposiu „Psychologie a fenomenologie“ a r. 1996 na výroční konferenci sekce.

Čtenář, kterého zajímá specifické téma, si může vyžádat od autora, jehož adresa je udána, text původního nezkráceného textu. Je to přístup, který by mohl najít kladnou odezvu i v ČR.

České psychology by mohly zvláště zajímat tři články. Jejich témata jsou

1) Vztah traumatických zážitků Bruno Bettelheima (1903-1990) v koncentračním táboře k jeho pozdější práci s psychotickými a autistickými dětmi.

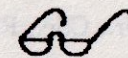
2) Téma "rasa" v britské psychologii let 1913-1940.

3) Psychologie a marxismus.

Autor posledního článku, Martin Roiser, učí na Škole tvůrčích studií (School of Creatives Studies) v rámci jedné z londýnských univerzit (Thames Valley University).

Upozorňuje na psychologické myšlenky v pracích Marxe a Engelse a poznamenává, že marxismus a psychologie se vyvíjely odlišnými směry. V autorově pojetí druhá generace marxistů většinou zanedbala obsah klasického marxismu a vytvořila mechanickou deterministickou psychologii.

Josef Brožek

ADRESÁŘ PSYCHOLOGŮ – dodatek 12/1998

BAUER Jiří, Mgr., FF UK Praha (psychologie)

psych. klinická, dopravní, forenzní, PT

(1) Nemocnice Sokolov, klinická psychologie, tel. 0168/307476

(2) Sokolovská uhelná a.s., psych. odd., Jednoty 1628, 356 01 Sokolov, tel. 0168/313675

ADP, AFP, ČAPPO, ČMPS /4/ ; Dvořákova 17, 356 01 Sokolov

FRGAL Jiří, PhDr., FF UJEP Brno (psychologie)

psych. sociální, psych. práce a řízení, psych. sportu

Agentura Spektrum, Koněvova 141, 130 83 Praha 3, tel. 02/67108433

ČAPPO, ČMPS /32/ ; viz pracoviště

JEMELKOVÁ Eva, Mgr. [Měkynová], FF UP Olomouc (psychologie)

psych. klinická, rodinná terapie, PT

Ambulance klin. psychologa, Mojmírovců 42, 709 00 Ostrava 9, tel. 069/6625485

AKP, ČLS JEP /22/ ; Živičná 10, 702 00 Ostrava

JŮZA Milan, PhDr., FF UK Praha (psychologie)

psych. klinická, PT, psychoanalytická PT, psych. handicapu

St. lázně Janské Lázně, léčebna Vesna, tel. 0439/942391, l. 138

ČMPS /13 v poradenství, 3 ve zdravotnictví/

Tichá 529, 541 02 Trutnov

MAREŠ Jiří, doc. PhDr., CSc., PedF UK Praha

psych. pedagogická, školní, psych. zdraví

Lékařská fakulta UK, Šimkova 870, 500 01 Hradec Králové, tel. 049/5816426

ČMPS, Společnost pro studium a léčbu bolesti; AŠP /22/

viz pracoviště, e-mail: mares@lfhk.cuni.cz

SVOBODA Mojmír, prof. PhDr., CSc., FF MU Brno (psychologie)

psych. klinická

Psychologický ústav FF MU, A. Nováka 1, 660 88 Brno, tel. 05/41121421

ISN, EAPP /30/ ; viz pracoviště

TOMKOVÁ Hana, Mgr. [Novotná], FF UK Praha (pedagogika, psych.)

psych. práce a organizace, personalistika

Odkolek, a.s., Ke Klíčovu 1, 190 02 Praha 9, tel. 02/67311174

ČAPPO /2/ ; Na Žertvách 8/107, 180 00 Praha 8

TENGLEROVÁ Petra, Mgr. [Vaňková], FF UP Olomouc (psychologie)

psych. klinická dětská

Dětská klinika FN, 775 20 Olomouc, tel. 068/5854627, 5854476

ČMPS, ČLS JEP /1,5/ ; viz prac. nebo Kpt. Nálepky 3, 772 00 Olomouc

VAĐUROVÁ Ludmila, PhDr. [Měříčková], FF UK Praha (filosofie-psych.)

dětská diagnostika, rodinná PT, arteterapie, PT rodin s dětmi s dědičnými metabolickými poruchami

Ústav metabolických poruch, KDD, Ke Karlovu 2, 120 00 Praha 2, tel. 02/24915094, 24920119, l. 307

AKP /27/ ; Na Václavce 16, 150 00 Praha 5

VONDRÁŠKOVÁ Libuše, Mgr. [Brázdová], FF UK Praha (ped.- psych.)

psych. školní, ped.- psych. poradenství

(1) OPPP Praha-východ, Olivova 35, 251 01 Říčany, tel. 0204/602047

(2) Gymnasium Budějovická, Praha 4, tel. 02/61210094, l. 30

APPŠ, ČMPS /13/ ; Vitošská 3412, 143 00 Praha 4

ŠAFAŘÍKOVÁ Jitka, PhDr. - změna pracoviště, členství:

, Národní obrany 24, 160 00 Praha 6

AFP, ČMPS, Čs. marketingová spol.

Volná místa

Denní psychoterapeutické sanatorium Ondřejov hledá na odd. pro léčbu závislostí na alkoholu, lécích a hracích automatech do trojčlenného týmu klinického PSYCHOLOGA - muže. Požadujeme minimálně započatý psychoterapeutický výcvik, zájem o psychoterapii závislých a vysokou frustrační toleranci.

Nabízíme výhodné pracovní a finanční podmínky. Nástup možný od března 1999. Zájemci hlaste se na tel. č. 02/90029546, 438785, 438919 nebo písemně na adresu vedoucí oddělení: PhDr. Zdeňka Košatecká, Denní psychoterapeutické sanatorium, Nad Ondřejovem 36, 140 00 Praha 4.

Psychoterapeutická a psychosomatická klinika ESET s.r.o. přijme klinického PSYCHOLOGA s atestací nebo těsně před složením atestace, jehož vzdělání je orientované na individuální a skupinovou psychoterapii. Jedná se o práci v DS pro neurotické pacienty. Nabídky pouze písemně včetně c.v. zasílejte na adresu: ESET s.r.o., Vejvanovského 1610, 149 00 Praha 4.

Pro příští rotaci SFOR v bývalé Jugoslávii je volné místo PSYCHOLOGA. Ředitel OSP MO MUDr. Navrátil má počátkem prosince navrhnout dalšího zájemce o tuto několikaměsíční funkci. Zájemce (nejlépe muž a voják) může poslat přihlášku se životopisem do konce listopadu řediteli OSP MO. Podmínka: psychická odolnost, schopnost přizpůsobit se armádnímu prostředí, odborná zdatnost, sociální obratnost, znalost psychopatologie.

Adresa: OSP MO, Tychonova 1, Praha 6, fax 02/24311169.

*Uveřejňované příspěvky včetně inzerce nemusí vyjadřovat názory Rady ČMPS. Přijímají se na disketě v T602, elektronickou poštou, strojopisem, nebo kratší telefonicky.
Uzávěrka březnového čísla 15. února 1999.*

Formulář pro adresář psychologů – elektronická verze (Vyplněné prosíme zaslat na adresu ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6)

Jméno, příjmení (titul): _____

Rodné příjmení: _____

Vysoká škola, obor, rok ukončení: _____

Specializace, užší zaměření: _____

Název pracoviště, adresa, telefon: _____

E-mail: _____

Členství v odborných společnostech: _____

Adresa pro korespondenci: _____

Datum: _____ Podpis: _____

